

The International Journal of
TRANSPORT & LOGISTICS

Medzinárodný časopis
DOPRAVA A LOGISTIKA
Mimoriadne číslo 8/2010

ISSN 1451-107X

LEGISLATÍVA ŤAŽBY URÁNU KLASICKÝM SPÔSOBOM A LÚHOVANÍM

LEGISLATION OF URANIUM EXTRACTION BY CLASSIC PROCEDURE AND LEACHING

Marian Šofranko¹, Viera Lištiaková, Michal Žilák

Key word: regulations, norms, uranium extraction

Abstrakt: The article deals with the characteristic of basic legal enactments of uranium extraction valid in a particular area in the Slovak Republic. An important part of the article is dedicated to regulations and norms related to uranium extraction, prevention from its impacts to the environment and safety guidelines concerning uranium extraction. It contains also basic articles from the approved amendments in the legislative of the Mining Act and the Geological Act concerning the extraction of radioactive minerals, which markedly change the conditions of its realization.

1. Úvod

V posledných rokoch dochádza na Slovensku k veľkej diskusii o možnosti ťažby uránu. Zahraničný investori sa pritom stretávajú s výrazným odporom verejnosti na čele, ktorej vystupujú zástupcovia ochranárskych spoločností. Ťažba uránu je predstavovaná ako činnosť, pri ktorej dochádza k úplnej devastácii krajiny. Zo sveta sú ale známe aj miesta ťažby uránu bez jej výrazných vplyvov na okolité životné prostredie.

Treba si v prvom rade uvedomiť, že ťažba uránu je veľmi rozmanitá jednotlivými metódami ťažby v závislosti od podmienok ložiska, čo so sebou samozrejme prináša aj rôzne možnosti ohrozenia okolitého životného a pracovného prostredia. Vyžaduje si preto aj dostatočnú škálu preventívnych opatrení proti nim.

Základným prvkom v oblasti prevencie následkov ťažobnej činnosti je pritom platná legislatíva danej oblasti, ktorá musí obsahovať všetky náležité opatrenia potrebné k zaisteniu bezpečnosti ťažby, zabráneniu negatívnych prejavov ťažby na životné prostredie a následnú dostatočnú kontrolu ich dodržiavania.

V článku je preto rozobratá základná legislatíva týkajúca sa vo všeobecnosti ale aj konkrétne oblasti ťažby uránu so zameraním najmä na časť odpadového hospodárstva, ktoré predstavuje hlavnú rizikóvu stránku z pohľadu kontaminácia okolitého životného prostredia.

2. Súčasná legislatíva ťažby rádioaktívnych nerastov

Pri analýze banskej legislatívy v oblasti ťažby ložísk rádioaktívnych nerastov je možné pozorovať zmenu doterajšieho stavu, ktorý doteraz riešil danú oblasť bez zvýraznenia osobitosti týchto nerastov len s odvolávkou na niektoré všeobecné predpisy ako napr. NV č. 345/2006 Z.z. o základných bezpečnostných požiadavkách na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením (v ktorom boli uvedené najmä limitné hodnoty koncentrácií a základné metódy ochrany) a pod.

¹ Ing. Marian Šofranko, PhD., Ing. Viera Lištiaková, Ing. Michal Žilák: Technická univerzita v Košiciach, Fakulta BERG

Významnú úlohu v oblasti predchádzania vplyvov na životné prostredie zohráva zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ťažba a úprava nerastných surovín patrí medzi strategické dokumenty, ktoré podliehajú posudzovaniu ich vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia. Ťažba a úprava nerastov s rádioaktívnymi vlastnosťami vrátane odvalov a odkalísk a ich rekultivácie podlieha podľa prílohy č. 8 povinnému posudzovaniu vplyvov na životné prostredie bez limitu prahovej hodnoty, čo zabezpečuje nutnosť preventívneho zhodnotenia prípadných následkov na okolité životné a pracovné prostredie. Zároveň je prostriedkom na hľadanie takých metód a postupov, ktoré budú minimalizovať uvedené možné negatívne vplyvy ťažobnej a úpravárenskej činnosti.

Dôležitým zákonom, ktorý môže ovplyvniť podmienky ťažby uránových ložísk je tiež zákon NR SR č. 514/2008 Z.z. o nakladaní z odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento kategorizuje úložiská odpadov do dvoch základných kategórií A a B a to podľa druhu, množstva a vlastností ukladaných ťažobných odpadov, umiestnenia úložiska, miestnych environmentálnych podmienok a rizika vzniku závažnej havárie. Pričom úložisko je podľa §4 tohto zákona definované nasledovne:

„Úložisko je miesto alebo zariadenie určené na zhromažďovanie alebo ukladanie ťažobného odpadu v tuhom stave, kvapalnom stave, roztoku alebo suspenzii.

- a. *bez časového obmedzenia, ak ide o úložisko kategórie A alebo o úložisko na ukladanie ťažobného odpadu, ktorý je kategorizovaný ako nebezpečný odpad podľa osobitného predpisu⁹⁾ v pláne nakladania s ťažobným odpadom (ďalej len „plán nakladania“),*
- b. *na obdobie viac ako šesť mesiacov, ak ide o úložisko určené na ukladanie neočakávané vytvoreného ťažobného odpadu, ktorý je kategorizovaný ako nebezpečný odpad podľa osobitného predpisu⁹⁾*
- c. *na obdobie viac ako jeden rok, ak ide o úložisko určené na ukladanie ťažobného odpadu, ktorý nie je nebezpečný a nie je inertný,*
- d. *na obdobie viac ako tri roky, ak ide o úložisko určené na ukladanie neznečistenej zeminy, ťažobného odpadu, ktorý nie je nebezpečný a vznikol pri geologickom prieskume, ťažobného odpadu pochádzajúceho z ťažby, úpravy a skladovania rašeliny a inertného ťažobného odpadu.“*

Za úložisko sa tiež považuje podľa tohto zákona aj odval a odkalisko.

Nebezpečný odpad je pritom definovaný odvolávkou na zákon č. 223/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov (zákon o odpadoch), kde nebezpečné odpady sú s pomocou prílohy č. 4 uvedeného zákona definované ako odpady, ktoré majú jednu alebo viac z nasledovných nebezpečných vlastností: H1 - výbušnosť, H2 – oxidovateľnosť, H3-A - vysoká horľavosť, H3-B - horľavosť, H4 - dráždivosť, H5 - škodlivosť, H6 - toxicita, H7 - rakovinnosť, H8 - leptavosť, H9 - infekčnosť, H10 - vývojová toxicita, H11 – mutagénnosť, H12 - látky a prípravky, ktoré pri styku s vodou, vzduchom alebo kyselinou uvoľňujú toxické alebo veľmi toxické plyny, H13 - látky a prípravky, ktoré akýmkoľvek spôsobom po odstránení spôsobujú uvoľnenie inej látky, napr. výluhu, ktorá má alebo môže mať niektorú z vyššie uvedených charakteristík, H14 – ekotoxicita.

Úložiská sú zaradené do kategórie A podľa § 4 odsek (12) uvedeného zákona č. 514/2008 ak:

- a. *na základe hodnotenia rizika, najmä s prihliadnutím na súčasnú a plánovanú veľkosť úložiska, jeho umiestnenie a vplyv na životné prostredie, môže zlyhanie alebo nesprávne prevádzkovanie úložiska, najmä zrútenie alebo zosuv odvalu, prerazenie hrádze, viesť k závažnej havárii,*
- b. *sa na úložisko ukladá ťažobný odpad kategorizovaný ako nebezpečný odpad podľa osobitného predpisu⁹⁾ v množstve presahujúcom ustanovenú prahovú hodnotu alebo*
- c. *sa na úložisku nachádzajú alebo budú nachádzať chemické látky alebo chemické prípravky klasifikované ako nebezpečné podľa osobitného predpisu¹¹⁾ v množstve presahujúcom ustanovenú prahovú hodnotu.*

Tento zákon podľa § 5 ustanovuje povinnosť prevádzkovateľov úložísk vypracovať „plán nakladania“, ktorý musí byť následne predložený na schválenie príslušnému orgánu a po jeho schválení tento plán aj dodržiavať. Pred predložením na schválenie je potrebné vyžiadať si k plánu nakladania stanovisko orgánu, ktorý schvaľuje program odpadového hospodárstva a predložiť svoj plán nakladania na vyjadrenie obci, ktorej územia sa plán nakladania týka. Taktiež je daná povinnosť tento plán pravidelne aktualizovať minimálne raz za 5 rokov a v prípade podstatných zmien.

V § 6 týkajúcom sa prevencie závažných havárií je v jeho jednotlivých odsekoch definovaných viacero povinností prevádzkovateľa úložiska kategórie A, z ktorých hlavné vyberáme.

- §6 odsek (2):
„Prevádzkovateľ úložiska kategórie A je povinný zabezpečiť hodnotenie rizika závažnej havárie (ďalej len „hodnotenie rizika“) a dbať, aby sa do projektovania, výstavby, prevádzky, údržby, uzavretia úložiska a obdobia po uzavretí úložiska kategórie A začlenili požiadavky potrebné na prevenciu závažných havárií a na obmedzenie ich následkov na zdravie ľudí a životné prostredie vrátane

prípadných cezhraničných účinkov. “

- §6 odsek (4):
„Na plnenie požiadaviek ustanovených v odseku 2 prevádzkovateľ úložiska kategórie A je povinný pred začatím prevádzky úložiska
 - a. *vypracovať a následne plniť plán prevencie závažných havárií pri nakladaní s ťažobným odpadom obsahujúcu celkové ciele a zásady konania prevádzkovateľa z hľadiska prevencie závažných havárií,*
 - b. *zaviesť a následne plniť systém riadenia bezpečnosti podľa prílohy č. 2,*
 - c. *ustanoviť fyzickú osobu, ktorá má odborné znalosti a prax v oblasti nakladania s ťažobným odpadom¹⁵) (ďalej len „odborne spôsobilá osoba“), na vykonávanie pravidelnej kontroly plnenia plánu podľa písmena a),*
 - d. *vypracovať a následne plniť vnútorný havarijný plán; pri jeho vypracúvaní sa vychádza najmä z výsledkov hodnotenia rizika podľa odseku 3.“*
 - §6 odsek (5):
„Prevádzkovateľ úložiska kategórie A je povinný v mieste obvyklým spôsobom, a ak je to potrebné, aj opakovane informovať zainteresovanú verejnosť o charaktere prevádzky predmetného úložiska, o možných rizikách a opatreniach na ich zníženie, ako aj o požadovanom správaní verejnosti, ktorá môže byť dotknutá následkami udalosti podľa odseku 11 písm. a) v prípade vzniku závažnej havárie. Informácia musí obsahovať údaje uvedené v prílohe č. 3. Prevádzkovateľ zašle túto informáciu obci, ktorej územie môže byť dotknuté účinkami závažnej havárie.“
 - §6 odsek (6):
„Prevádzkovateľ úložiska kategórie A je povinný údaje podľa odseku 5 podľa potreby aktualizovať a v aktualizovanej forme zverejniť najmenej raz za tri roky. Prevádzkovateľ je povinný tak urobiť pri každej závažnej zmene podmienok, za ktorých bola informácia vypracovaná a zverejnená.“
 - §6 odsek (9):
„Prevádzkovateľ úložiska kategórie A je povinný predložiť obci a orgánu, ktorý vypracúva plán ochrany obyvateľstva,¹⁷) podklady podľa odseku 10 a na požiadanie tohto orgánu spolupracovať na vypracúvaní plánu ochrany obyvateľstva.“
- V §10 (Výstavba a prevádzkovanie úložísk), §11 (Postup pri uzatváraní úložiska a po jeho uzavretí) a §12 (Prevencia zhoršenia stavu vôd a znečistenia ovzdušia a pôdy) sú tiež uvedené viaceré povinnosti najmä prevádzkovateľov úložísk kategórie A.
- §10 odsek (2):
„Prevádzkovateľ je povinný poveriť riadením úložiska odborne spôsobilú osobu a zabezpečiť potrebné školenie a výcvik zamestnancov.“
 - §10 odsek (3):
„Prevádzkovateľ je povinný pri výstavbe nového úložiska alebo pri zmene existujúceho úložiska:
 - a. *zabezpečiť vhodné umiestnenie úložiska najmä s prihliadnutím na geologické, hydrologické, hydrogeologické, seizmické a geotechnické faktory a na zložky životného prostredia chránené podľa osobitných predpisov,⁷)*
 - b. *navrhnúť úložisko tak, aby spĺňalo z krátkodobého i dlhodobého hľadiska požiadavky na prevenciu znečisťovania pôdy, ovzdušia, podzemných vôd a povrchových vôd,*
 - c. *zabezpečiť účinné zachytávanie kontaminovanej vody a priesakovej kvapaliny z úložiska v súlade s podmienkami povolenia,*
 - d. *znižovať eróziu spôsobovanú vodou alebo vetrom, ak je to technicky možné a ekonomicky únosné.“*
 - §10 odsek (5):
„Úložisko musí byť udržiavané a riadené tak, aby sa zabezpečila jeho geotechnická stabilita a predišlo sa znečisťovaniu pôdy, vzduchu, podzemných vôd a povrchových vôd z krátkodobého i dlhodobého hľadiska a aby sa v čo najväčšej miere obmedzilo poškodenie krajiny.“
 - §10 odsek (6):
„Prevádzkovateľ je povinný
 - a. *prijatť vhodné opatrenia na pravidelné monitorovanie a kontrolu úložiska odbornými osobami a na včasné prijatie nápravných opatrení, ak výsledky monitoringu alebo kontrol naznačujú*
 - b. *nestabilitu úložiska alebo kontamináciu pôdy alebo vôd,*
 - c. *vykonávať už počas prevádzky úložiska vhodné opatrenia na budúce uzavretie úložiska*

- a na rekultiváciu územia, ako aj pre etapu po uzavretí úložiska,
- d. bez zbytočného odkladu, najneskôr do 48 hodín od zistenia, oznámiť príslušnému orgánu každú udalosť, ktorá by mohla ovplyvniť stabilitu úložiska,
 - e. bez zbytočného odkladu, najneskôr do 48 hodín od zistenia, oznámiť akékoľvek závažné negatívne environmentálne vplyvy, ktoré sa zistili monitoringom alebo kontrolou podľa písmena a),
 - f. postupovať podľa vnútorného havarijného plánu v prípade vzniku závažnej havárie alebo inej mimoriadnej udalosti alebo ich bezprostrednej hrozby a plniť pokyny príslušného orgánu, ktoré vyplývajú z vonkajšieho havarijného plánu,
 - g. znášať náklady na opatrenia podľa písmena e),
 - h. zaslať príslušnému orgánu do 31. januára nasledujúceho kalendárneho roka súhrnnú správu o výsledkoch monitoringu a kontrol vykonaných v kalendárnom roku podľa písmena a),
 - i. uchovávať dokumentáciu z monitoringu a kontroly úložiska podľa písmena a) spolu s dokumentáciou o povolení úložiska a správami podľa písmena g) najmenej 5 rokov nasledujúcich po roku uzavretia úložiska tak, že v prípade zmeny prevádzkovateľa nový prevádzkovateľ alebo obvodný úrad životného prostredia podľa § 14 ods. 15 obdrží komplexné informácie týkajúce sa úložiska.“
- §11 odsek (1)
„Uzavrieť úložisko možno len v súlade s povolením príslušného orgánu podľa § 7.“
 - §11 odsek (4)
„Prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť vykonávanie potrebnej údržby, monitoringu, kontroly a nápravných opatrení po uzavretí úložiska v súlade s povolením podľa odseku 1.“
 - §11 odsek (5)
„Príslušný orgán s prihliadnutím na stav a charakter úložiska a na miestne environmentálne podmienky môže prevádzkovateľovi rozhodnutím nariadiť, aby
 - a. zabezpečil kontrolu úložiska aj po jeho uzavretí, najmä jeho fyzickú a chemickú stabilitu, a
 - b. vykonal opatrenia na minimalizáciu negatívnych environmentálnych vplyvov uzavretého úložiska z hľadiska ochrany vôd tak, aby
 1. všetky objekty patriace k úložisku boli udržiavané a monitorované pomocou kontrolných a meracích prístrojov, ktoré sú trvale pripravené na použitie,
 2. prepady, odľahčovacie kanály a odtoky tam, kde to prichádza do úvahy, boli udržiavané čisté a voľné.“
 - §11 odsek (8)
„Prevádzkovateľ po uzavretí úložiska je povinný v lehotách určených príslušným orgánom zaslať mu súhrnnú správu o výsledkoch monitoringu a kontrol podľa odsekov 4 a 5 na preukázanie plnenia rozhodnutia o povolení podľa § 7 alebo rozhodnutia podľa odseku 2 písm. d) a na zlepšenie poznatkov o správaní sa úložiska a na ňom uložených ťažobných odpadov.“
 - §12 odsek (1)
„Na zabezpečenie ochrany povrchových vôd a podzemných vôd podľa osobitných predpisov je prevádzkovateľ povinný, s prihliadnutím na charakter úložiska, na vlastnosti naň ukladaných ťažobných odpadov a na miestne environmentálne podmienky
 - a. vyhodnocovať možnosť vzniku priesakovej kvapaliny a koncentráciu nebezpečných látok v tejto kvapaline unikajúcej z úložiska počas jeho prevádzky i po jeho uzavretí a určiť hydrologickú bilanciu,
 - b. vykonať opatrenia na prevenciu alebo obmedzenie vzniku priesakovej kvapaliny a znečistenia podzemných vôd, povrchových vôd a pôdy priesakovou kvapalinou,
 - c. zabezpečiť zber a úpravu odpadovej vody a priesakovej kvapaliny z úložiska tak, aby boli splnené limity určené na ich vypúšťanie.30) “
 - §12 odsek (2)
„Prevádzkovateľ je povinný prijať opatrenia na prevenciu a obmedzenie emisií prachu a plynov z úložiska počas jeho prevádzky i po jeho uzavretí.31)“

Všetky tieto opatrenia so sebou samozrejme prinášajú potrebu dostatočného množstva finančných prostriedkov na ich realizáciu a v §14 je preto zakomponovaná aj potreba tvorby účelovej finančnej rezervy.

„Prevádzkovateľ je povinný pred začatím prevádzky úložiska a počas prevádzky úložiska vytvárať účelovú finančnú rezervu, ktorej prostriedky sa použijú na uzavretie úložiska, jeho monitorovanie po jeho uzavretí, na rekultiváciu úložiska a rekultiváciu územia ovplyvneného úložiskom. Prevádzkovateľ, ktorý

prevádzkuje viac úložísk, vytvára účelovú finančnú rezervu pre každé úložisko osobitne.“

Kompetencie jednotlivých orgánov štátnej správy na úseku nakladania s ťažobným odpadom riešia §17-25 tohto zákona.

Dôležitou súčasťou tohto zákona je vyhláška MŽP SR 255/2010, ktorou sa vykonáva uvedený zákon, a v ktorej sú obsiahnuté aj náležitosti z niektorých nových Rozhodnutí Komisie ES („Rozhodnutie Komisie ES z 30. apríla 2009, ktorým sa dopĺňa definícia inertného odpadu v rámci vykonávania článku 22 ods.1 písm. f) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu (Ú. V. EÚ L 110/46, 1. 5. 2009)“, „Rozhodnutie Komisie ES z 20. apríla 2009 o stanovení kritérií na klasifikáciu zariadení na nakladanie s odpadmi v súlade s prílohou III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu (Ú. V. EÚ L 102/7, 22. 4. 2009).“, „Rozhodnutie Komisie ES z 30. apríla 2009, ktorým sa dopĺňajú technické požiadavky na opis vlastností odpadu ustanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu (Ú. V. EÚ L 110/48, 1. 5. 2009).“, „Rozhodnutie Komisie ES z 20. apríla 2009 o technických usmerneniach na zriadenie finančnej zábezpeky v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu (Ú. V. EÚ L 101/25, 21. 4. 2009).“) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu (Ú. V. EÚ L 110/46, 1. 5. 2009). k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES implementáciou ktorej aj vznikol analyzovaný zákon NR SR č. 514/2008 Z.z.

Tento zákon môže výrazným spôsobom ovplyvňovať aj ťažbu uránových ložísk v SR, kde je predpoklad prevádzky aj úložísk, ktoré by boli zaradené do kategórie A a tým museli spĺňať všetky uvedené povinnosti ako aj ďalšie náležitosti vyplývajúce z tohto zákona. Pritom ako vyplýva ja z predchádzajúcich riadkov je markantný rozdiel medzi úložiskom kategórie A a B.

Novými v oblasti ťažby uránových rúd sú zákon č. 104/2010, ktorým sa bude meniť a doplní zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov a zákon č. 110/2010 Z.z. ktorým sa bude meniť a doplní zákon č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov. Obe by mali nadobudnúť účinnosť od 1. januára 2011. Tieto novelizácie vznikli ako reakcia na záujem zahraničných investorov o naše ložiská zlata a uránu, ktorý vyvolal po prezentácii ich zámerov zvýšené obavy a odpor verejnosti.

V rámci zákona č. 104/2010 Z.z. boli do banského zákona doplnené nasledovné základné state:

- do § 28 (Konanie o určenie, zmenách a zrušení dobývacieho priestoru) bol odsek (1), ktorý pojednáva o návrhoch na konania a potrebnými náležitosťami k nim, doplnený písmenom f, v nasledovnom znení:
„dokumentáciou, v prípade návrhu na použitie technológie kyanidového lúhovania alebo návrhu na otváрку, prípravu, dobývanie, úpravu a zušľachtovanie rádioaktívnych nerastov, obsahujúcou
 1. *navrhovaný spôsob dobývania, ako aj spôsob otvářky, prípravy, úpravy a zušľachtovania, predbežné termíny otvářkových, prípravných a dobývacích prác,*
 2. *opatrenia na zníženie vplyvov činností na životné prostredie,*
 3. *finančné možnosti navrhovateľa,*
 4. *technické možnosti navrhovateľa,*
 5. *informáciu o stave v riešení stretov záujmov,*
 6. *výpočet predpokladaných prínosov využitia ložiska nerastu pre štát z titulu predpokladanej platby úhrady za nerasty vydobyté z výhradného ložiska.“*

V rámci tohto bodu novelizácie bola teda doplnená u uvedených prípadov potreba deklarovania ďalších údajov týkajúcich sa plánovanej ťažobnej činnosti, prevencie negatívnych vplyvov na okolité životné prostredie, jej očakávaných výsledkov a charakteristiky navrhovateľa.

- do § 30 (Racionálne využívanie výhradných ložísk) v odseku 5 boli k technológiám, ktoré potrebujú na ich použitie povolenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky okrem technológií kyanidového lúhovania podľa znenia tohto nového zákona aj technológie: „ *pri otvářke, príprave, dobývaní, úprave a zušľachtovaní rádioaktívnych nerastov a pri likvidácii a sanácii banských diel spojených s dobývaním rádioaktívnych nerastov*“.
- s tým následne súvisia aj ďalšie doplnenia v § 30 v odseku (6), ktoré sa zaoberajú potrebnými prílohami k žiadosti o vydanie povolenia na použitie technológií uvedených v odseku (5) takto novelizovaného zákona. Po aplikácii uvedenej novely je teda k žiadosti o vydanie povolenia na použitie technológií kyanidového lúhovania a technológií pri otvářke, príprave, dobývaní, úprave a zušľachtovaní rádioaktívnych nerastov a pri likvidácii a sanácii banských diel spojených s dobývaním rádioaktívnych nerastov potrebné priložiť nasledovné prílohy:
 - a. *„technický popis technológií (technológie), na použitie ktorých (ktorej) sa povolenie žiada,*
 - b. *preukázanie skutočnosti, že nie je možné použiť inú technológiu ako technológiu*

kyanidového lúhovania; preukázanie tejto skutočnosti sa nevyžaduje pri technológiách, ktoré sa majú použiť pri otváraní, príprave, dobývaní, úprave a zušľachtovaní rádioaktívnych nerastov a pri likvidácii a sanácii banských diel spojených s dobývaním rádioaktívnych nerastov

- c. súhlasné stanovisko obce, v katastrálnom území ktorej
1. sa má použiť spracovanie, respektíve úprava nerastov metódou kyanidového lúhovania alebo
 2. sa majú použiť technológie pri otváraní, príprave, dobývaní, úprave a zušľachtovaní rádioaktívnych nerastov a pri likvidácii a sanácii banských diel spojených s dobývaním nerastov s rádioaktívnymi vlastnosťami alebo
 3. má byť umiestnená skládka (úložisko, odkalisko a podobne) odpadov z banskej činnosti a zo spracovania nerastov podľa druhej vety odseku 5,
- d. súhlasné stanovisko obcí bezprostredne susediacich s obcou uvedenou v písmene c) tohto odseku,
- e. súhlasné stanovisko vyššieho územného celku (samosprávneho kraja), v územnom obvode ktorého sa obce uvedené v písmene c) a d) nachádzajú. Súhlasné stanovisko obcí a vyššieho územného celku (samosprávneho kraja) podľa písmen c), d) a e) musí byť vydané formou uznesenia zastupiteľstva, inak je neplatné.

Ako je vidieť z uvedených základných statí prebratých z uvedeného zákona technológie použité pri otváraní, príprave, dobývaní, úprave a zušľachtovaní rádioaktívnych nerastov a pri likvidácii a sanácii banských diel spojených s dobývaním rádioaktívnych nerastov sa dostali na úroveň technológií kyanidového lúhovania, čím sa výrazne posilnili právomoci zložiek ochrany životného prostredia ako aj dotknutých samosprávnych jednotiek. Čo je z pohľadu ochrany životného prostredia a kontroly prípadných negatívnych prejavov naňho určite pozitívnym prvkom. Je to však zároveň výrazný odklon od doteraz platnej legislatívy, ktorá ako už bolo spomenuté brala ťažbu rádioaktívnych nerastov ako ťažbu iných nerastov a nekládla žiadne špecifické požiadavky na záujemcov o jej realizáciu.

Výrazný zásah je aj v rámci novely geologického zákona, kde zákonom č. 110/2010 Z.z. bola taktiež orgánom obcí a samosprávneho kraja možnosť výrazného obmedzenia prieskumných prác na ložiskách rádioaktívnych nerastov v SR. Novela sa týka v uvedenej oblasti § 23 zákona č. 569/2010 Z.z. (geologický zákon), ktorého názov je „Konanie o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia“. V rámci novely v ňom budú doplnené nasledovné state týkajúce sa oblastí rádioaktívnych nerastov:

- do odseku (1) pojednávajúcim o čase a podmienkach začatia konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia bude do poslednej vety za bodkočiarkou vložený nasledovný doplnok o možnosti začatia konania ministerstvom aj mimo ich vlastného podnetu:
„alebo na výskyt rádioaktívnych nerastov z podnetu dotknutej obce alebo dotknutého samosprávneho kraja.“
- do odseku (4) popisujúceho prílohy návrhu na určenie prieskumného územia v etape vyhľadávacieho a podrobného prieskumu a v prípade osobitného prieskumného územia bude doplnené písmeno f) s nasledovným znením:
„f) stanoviská orgánov dotknutých obcí a samosprávnych krajov, ktoré sa pri návrhu na určenie prieskumného územia na výskyt rádioaktívnych nerastov vyjadrujú k projektu geologickej úlohy z hľadiska cieľov a priorít programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí a samosprávnych krajov alebo záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie.“
- do odseku (9) definujúceho účastníkov konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia budú doplnení účastníci okrem podávajúceho návrh:
„Účastníkom konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia na výskyt rádioaktívnych nerastov je aj dotknutá obec a dotknutý samosprávny kraj.“
- do odseku (11) o podmienkach zamietnutia návrhu na určenie prieskumného územia bude doplnené písmeno c), ktoré znie:
„c) dotknutá obec alebo dotknutý samosprávny kraj nesúhlasí s určením prieskumného územia na výskyt rádioaktívnych nerastov z dôvodu jeho nesúladu so stanovenými cieľmi a prioritami programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja alebo záväznej časti schválenej územnoplánovacej dokumentácie,“

Obávame sa, že za uvedených legislatívnych podmienok bude veľmi obtiažne začať čo len s prieskumom a nie to ešte s ťažbou na niektorom z našich uránových ložísk, ktoré sa podľa realizovaných prieskumov ukazujú byť zaujímavé. Príslušné obce a samosprávne kraje získali fakticky právo veta

akýchkoľvek aktivít v oblasti ložísk rádioaktívnych nerastov. Bude teda poznajúc realitu súčasnej situácie na Slovensku, keď je spoločnosť strašená rôznymi ochranárskymi združeniami zrejme nereálne získať súhlas všetkých dotknutých obcí.

3. Záver

Z uvedenej analýzy stavu legislatívy ťažby uránu v SR si dovoľíme konštatovať, že v rámci našich legislatívnych predpisov sú zakomponované potrebné kontrolné opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť ťažbu bez výrazných následkov na pracovníkov, obyvateľstvo a okolité životné prostredie. Verejnosť aj jednotlivé zložky ochrany prírody preto nemusia mať strach z prípadnej ťažby bez ich súhlasu, ktorá by mala negatívny dopad na ich životný priestor. Najmä zavedením nových legislatívnych predpisov sa skôr skomplikoval celý proces možnej ťažby, ale aj prieskumu. Čo môže mať za následok ukončenie akýchkoľvek úvah o ťažbe našich uránových ložísk.